

MWP akkoord 30-3-2026 1

Aan Minister van WP

nota

Kamerbrief RIVM-haalbaarheidsonderzoek
bestrijdingsmiddelen

Aanleiding

Het RIVM onderzocht de mogelijkheden om gezondheidseffecten van beroepsmatige blootstelling aan bestrijdingsmiddelen te bestuderen. Op 24 maart heeft het RIVM dit haalbaarheidsonderzoek (bijlage 2) gepubliceerd op hun website. Het RIVM heeft dit onderzoek uitgevoerd op verzoek van SZW, mede namens LVVN en VWS.

Op uw verzoek is de lijn van de Kamerbrief aangepast ten opzichte van de vorige versie die aan u is voorgelegd. De Kamerbrief is ambtelijk afgestemd met LVVN en VWS.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u om in te stemmen met de aangepaste concept-Kamerbrief (bijlage 1) en om deze brief met het rapport zo snel mogelijk naar de Kamer te sturen. 2

Kernpunten

Kernpunten van de Kamerbrief

- Het RIVM concludeert dat een agrarisch cohortonderzoek het meest geschikt is om gezondheidseffecten van beroepsmatige blootstelling aan bestrijdingsmiddelen te bestuderen. In zo'n onderzoek volgen onderzoekers gedurende minimaal 10 tot 20 jaar een grote groep werkenden in de agrarische sector.
- Na weging van alle factoren heeft u besloten om het RIVM niet te vragen een dergelijk cohortonderzoek op te zetten.
- De motie De Groot vormde de directe aanleiding voor het haalbaarheidsonderzoek van het RIVM. Deze motie verzocht de regering om op grond van statistisch onderzoek te bezien of Parkinson moet worden aangewezen als beroepsziekte onder landbouwers. De onafhankelijke Adviescommissie Lijst beroepsziekten (ALb) werkt aan een advies over de mogelijke toevoeging van Parkinson aan de regeling Tegemoetkoming Stoffengerelateerde Beroepsziekten (TSB-regeling).
- Tegelijkertijd voeren andere landen al agrarische cohortstudies uit. Deze studies leveren kennis op die ook relevant kan zijn voor de Nederlandse situatie, bijvoorbeeld voor het bevorderen van gezond en veilig werken met bestrijdingsmiddelen.
- Gezien het aankomende advies van de ALb, de lopende cohortonderzoeken in andere landen en het feit dat een nieuw cohortonderzoek een grote

BRIEF ONDERTEKENEN

Datum
26 maart 2026

Onze referentie
2026-[REDACTED]

Opgesteld door
[REDACTED]

Uiterlijk bij
27 maart 2026

Bijlage(n)
3

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Kamerbrief RIVM-haalbaarheidsonderzoek bestrijdingsmiddelen

Pagina: 1

 Nummer: 1	Auteur: Aartsen, A.A.	Onderwerp: Tekst plaatsen	Datum: 30-3-2026 22:22:53
--	-----------------------	---------------------------	---------------------------

MWP akkoord 30-3-2026

 Nummer: 2	Auteur: Aartsen, A.A.	Onderwerp: Free Hand	Datum: Onbepaald
--	-----------------------	----------------------	------------------

investering in tijd en middelen vraagt (van zowel de overheid als de sector) heeft u besloten om het RIVM niet te vragen om zo'n onderzoek in Nederland op te starten.

- Mocht een andere partij, zoals een wetenschappelijk instituut of sectororganisatie het initiatief willen nemen voor een agrarisch cohortonderzoek, dan bent u bereid te verkennen welke rol SZW kan spelen.

Datum
26 maart 2026

Onze referentie
2026-

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief - RIVM-haalbaarheidsonderzoek gezondheidseffecten bestrijdingsmiddelen agrariërs	Verzenden aan TK	
2	RIVM-haalbaarheidsonderzoek gezondheidseffecten bestrijdingsmiddelen agrariërs	Verzenden aan TK	
3	Vorige versie nota aan MWP	Verzenden aan TK	

BRIEF ONDERTEKENEN

Directie

Datum

12 maart 2026

Onze referentie

2026

Opgesteld door

Persoonsgegevens

Uiterlijk bij

18 maart 2026

Bijlage(n)

2

Aan

Minister van Werk en Participatie

nota

Nota RIVM-haalbaarheidsonderzoek bestrijdingsmiddelen

Aanleiding

Het RIVM onderzocht de mogelijkheden om gezondheidseffecten van beroepsmatige blootstelling aan bestrijdingsmiddelen te bestuderen. Op 24 maart aanstaande publiceert het RIVM dit haalbaarheidsonderzoek (bijlage 2). Het RIVM voerde dit onderzoek uit op verzoek van het ministerie van SZW, mede namens de ministeries van LNV en VWS.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u om het haalbaarheidsonderzoek op 24 maart aan de Tweede Kamer te sturen. En de Kamerbrief (bijlage 1) met uw reactie op het onderzoek ondertekenen. De Kamerbrief is ambtelijk afgestemd met LNV en VWS.

Kernpunten

Aanleiding en uitkomsten haalbaarheidsonderzoek

- Het RIVM onderzocht de mogelijkheden om gezondheidseffecten van beroepsmatige blootstelling aan bestrijdingsmiddelen te bestuderen.
- Aanleiding hiervoor was de motie van het lid De Groot uit juni 2023.¹ Deze motie verzocht met statistisch onderzoek te bezien of Parkinson moet worden aangewezen als beroepsziekte onder landbouwers. Al langere tijd is er onrust en leven er vragen over de relatie tussen blootstelling aan bestrijdingsmiddelen en ziektes als Parkinson.
- Het RIVM concludeert dat een agrarisch cohortonderzoek het meest geschikt is om gezondheidseffecten van beroepsmatige blootstelling aan bestrijdingsmiddelen te onderzoeken. Met zo'n onderzoek kunnen nieuwe verbanden worden gevonden tussen ziekten, gezondheidsklachten en beroepsmatige blootstelling aan (combinaties van) bestrijdingsmiddelen.
- Een cohortonderzoek volgt een grote groep werkenden (ongeveer 30.000) binnen de agrarische sector voor minimaal 10 tot 20 jaar. Volgens het RIVM is dit in Nederland haalbaar, aangezien er ongeveer 120.000 mensen op stabiele basis werken in de agrarische sector. Hiervoor is medewerking van belanghebbende partijen en uitgebreide communicatie essentieel.
- Het RIVM schat dat een cohortonderzoek 2,5 miljoen euro kost in de opstartfase van drie jaar. Het daarna blijven volgen van de deelnemers, bijvoorbeeld elke 5 tot 10 jaar, kost ongeveer 1 miljoen euro per volgorde.

¹ Kamerstukken II, 2022-2023, 21501-32, nr. 1544.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Nota RIVM-haalbaarheidsonderzoek bestrijdingsmiddelen

Pagina: 1

 Nummer: 1	Auteur: Aartsen, A.A.	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Bespreken in dagstart			

 Nummer: 2	Auteur: Aartsen, A.A.	Onderwerp: Free Hand	Datum: Onbepaald
--	-----------------------	----------------------	------------------

Kernpunten van de Kamerbrief

Datum
5 maart 2026

Onze referentie
202

- Een agrarisch cohortonderzoek in Nederland kan kansen bieden om gezond en veilig werken in de agrarische sector te bevorderen. En kan wellicht bestaande zorgen wegnemen over bestrijdingsmiddelen.
- Tegelijk is het onzeker of een cohortonderzoek veel nieuwe bruikbare inzichten oplevert voor het reguleren van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Ook vraagt dit type onderzoek om aanzienlijke investeringen, zowel van de overheid als de sector.
- Voorafgaand aan een besluit over het cohortonderzoek gaan we daarom eerst de haalbaarheid en meerwaarde nader onderzoeken. Komende periode overleggen we met werkgevers- en werknemersorganisaties in de land- en tuinbouwsector en brancheorganisaties. Dit om de praktische haalbaarheid en de verwachte meerwaarde van een agrarisch cohortonderzoek preciezer in kaart te brengen. En om de mogelijkheden te verkennen voor participatie in en bijdrage aan de studie door de agrarische sector.
- De brief geeft aan dat de Tweede Kamer voor het eind van 2026 informatie ontvangt over de uitkomsten van deze gesprekken en de mogelijkheden voor het cohortonderzoek.

Ziekte van Parkinson

- De brief geeft aan dat u dit najaar een advies verwacht van de onafhankelijke Adviescommissie Lijst beroepsziekten (ALb). Deze commissie geeft dan aan of Parkinson aan de regeling Tegemoetkoming Stoffengerelateerde Beroepsziekten (TSB-regeling) kan worden toegevoegd. De motie van de leden Podt en Grinwis² vroeg hierom. De ALb heeft eerder geadviseerd dat Parkinson mogelijk toegevoegd kan worden aan de TSB-regeling. Voor een definitief advies moet de ALb eerst de laatste stand van wetenschap in kaart brengen en beoordelen of een protocol mogelijk is voor de beoordeling van aanvragen voor de TSB bij Parkinson.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief - beleidsreactie RIVM-haalbaarheidsonderzoek	Verzenden aan TK	
2	RIVM - haalbaarheidsonderzoek	Verzenden aan TK	

² Kamerstukken II, 2023-2024, 27858, nr. 670.